

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm003632

Dane szczegółowe

Właściciel: **loczek163**
Kraj: **Polska**
Okres historyczny: **Królestwo Polskie (Polska)**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **mosiądz**
Materiał rewersu: **g.jednorodny**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **MUNCHHEIMER?**
Wytwórca: **MUNCHHEIMER ?**
Średnica: **23.0 mm**
Typ uszka: **b.d.**
Rant: **●-||**
Profil: **| - jednowarstwowy, płaski**

Występujące elementy

- napisy na awersie

Przeznaczenie

- szkolny

Ostatnia aktualizacja: **2016-09-03 20:00**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.04.02

Opis guzika btrm003632

Polski guzik szkolny z okresu Królestwa Polskiego (wersja bez orła)

© buttonarium.eu

Awers przedstawia napis LICEUM, który umieszczono w dwóch wieńcach: laurowym i rozmarynowym, na obrzeżu guzika występuje pojedynczy wypukły rant.

Ciekawostka

Wawrzyn, zwany również laurem, symbolizuje głównie: zwycięstwo, bohaterski czyn, chwałę, sławę i triumf, rozmaryn natomiast: wieczną przyjaźń i wierną miłość.

Rewers sygnowany: MUNCHHEIMER JUNIOR w WARS NA TLOMACKIM 599 (numer wytarty).

Przeznaczenie i datowanie

Guzik należał do ucznia, nauczyciela Liceum Warszawskiego w okresie Królestwa Polskiego.

Liceum Warszawskie (Königlich-Preußisches Lyzäum zu Warschau), zostało utworzone w 1804 roku przez władze pruskie i było najlepszą szkołą średnią w Warszawie i Królestwie Polskim. W szkole mieszczącej się w Pałacu Kazimierzowskim (ul. Krakowskie Przedmieście 26/28) uczono następujących przedmiotów: łaciny, greki, j. polskiego, j. niemieckiego i j. francuskiego, filozofii, etyki, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych, muzyki, jazdy konnej oraz tańca. Władze carskie rozwiązały szkołę w roku 1831 roku, po upadku powstania listopadowego i stworzyły zamiast niej tzw. I Gimnazjum Gubernialne z siedzibą w Pałacu Kazimierzowskim.^[1]

Guziki szkolne występują z następującymi napisami: BIBLIOTEKA PUBLICZNA, INSTYTUT NAUCZYCIELI ELEMENTARNYCH, INSTYTUT POLITECHNICZNY, KURATORIA I●S●K●P, LICEUM (LYCEUM), SZKOŁA PODWYDZIAŁOWA, SZKOŁA WOIEWÓDZKA, SZKOŁA WYDZIAŁOWA oraz UNIWERSYTET.

Hipoteza

W okresie od połowy Księstwa Warszawskiego oraz przez całe Królestwo Polskie występowały dwa rodzaje guzików szkolnych: z polskim orłem i napisami na szarfiu, a całość umieszczona w wieńca oraz z samymi napisami w wieńcach. Można przypuszczać, że guziki bez orła były w użytku w okresie popowstaniowym, kiedy to wzrastały represje wobec Polaków, a używanie symboli narodowych było ograniczane lub wręcz zakazane.

Ciekawostka

Ogółem w 1817 r. w Królestwie Polskim było 1018 placówek oświatowych, z czego 1014 podlegało Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i były to:

- Uniwersytet Warszawski,
- Szkoła Akademiczno-Górnicza w Kielcach,
- 12 szkół wojewódzkich,
- 16 szkół wydziałowych,
- Instytut Nauczycieli Elementarnych w Łowiczu,
- Instytut Głuchoniemych w Warszawie,
- 868 szkół elementarnych,
- 10 prywatnych pensji i szkół męskich,
- 79 prywatnych pensji i szkół żeńskich,
- Korpus Kadetów w Kaliszu,
- 11 seminariów diecezjalnych rzymskokatolickich,
- 1 seminarium greckokatolickie.

Pozostałe cztery szkoły to: Szkoła Muzyki i Sztuki Dramatycznej podlegała Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji; Szkoła Elementarna Artylerii i Inżynierii, Szkoła Podchorążych Piechoty oraz Szkoła Podchorążych Jazdy podlegała Komisji Rządowej Wojny.^[2,3]

Źródła

 [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#)

 ^[1] [Wikipedia.pl - Liceum Warszawskie](#)

 ^[2] Winiarz A. - Szkolnictwo Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego (1807-1831), Lublin 2002

 ^[3] [www.historia.org.pl - Polityka oświatowa caratu w Królestwie Polskim w XIX w.](#)

 Gładki K. - GUZIKI SZKÓŁ wojewódzkich, wydziałowych, liceum, uniwersytet, prawo, Łódź 2012

 Pawelec L. - Reformy szkolne w pierwszej połowie XIX wieku, Kielce 2009

 Podlaska Biblioteka Cyfrowa - O urzędzeniu szkół miejskich i wiejskich elementarnych, Warszawa 1808

 Podlaska Biblioteka Cyfrowa - Regulament szkół miejskich i wiejskich elementarnych, Warszawa 1808

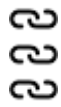
 Podlaska Biblioteka Cyfrowa - Zbiór przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego: Wydział Oświecenia

 Słownik symboli literackich - wawrzyn (laur)

 [Wikipedia.pl - Historia administracji, Królestwo Polskie](#)

 [Wikipedia.pl - Izba Edukacyjna \(Księstwo Warszawskie\)](#)

 [Wikipedia.pl - Pałac Kazimierzowski w Warszawie](#)

Wikipedia.pl - Rozmaryn

Wikipedia.pl - Wawrzyn

Wikipedia.pl - Wieniec laurowy

Wytwórca: MUNCHHEIMER ?

Opis tego wytwórcy jest jeszcze w trakcie opracowania.

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.04.02